

Επιστημονική Υπεύθυνη

Χρ. Ζαραφωνίτου
Καθηγήτρια Εγκληματολογίας, Τομέας Εγκληματολογίας
Πάντειο Πανεπιστήμιο

Συνεργαζόμενοι Φορείς

Εργαστήριο Ποινικών και Εγκληματολογικών Ερευνών,
Νομική Σχολή, Πανεπιστήμιο Αθηνών
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγητής Ν. Κουράκης

Σπουδαστήριο Κοινωνικών Μελετών,
Τμήμα ΔΙΚΣΕΟ, ΤΕΙ Μεσολογγίου
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγητής Χ. Τσουραμάνης

Κύκλος Προβολών

**Εγκληματολογικές Αναπαραστάσεις
στον Κινηματογράφο & στα ΜΜΕ (V)**

Ανασφάλειες, Ηθικοί πανικοί & Αντεγκληματική πολιτική

Harry Brown
2009 Μεγ. Βρετανία

CCTV
in operation

Χειμερινό Εξάμηνο Ακαδ. Έτους
2011-2012

1η Προβολή

Harry Brown (2009, Μεγ. Βρετανία)

Σκηνοθεσία: Danny Barber

Συντελεστές: Michael Caine (Harry Brown), David Bradley (Leonard Attwell), Ben Drew (Noel Winters), Emily Mortimer (D.I. Alice Frampton).

Κινηματογραφική πλοκή

Ο ηλικιωμένος Harry Brown, συνταξιούχος στρατιωτικός, ζει μια ήρεμη ζωή σε υποβαθμισμένη συνοικία του Λονδίνου. Μετά τον πρόσφατο θάνατο της συζύγου του, η μόνη συντροφιά στην καθημερινότητά του είναι ο φίλος του Leonard Attwell, με τον οποίο παίζουν σκάκι σε παμπ της περιοχής. Η καθημερινή ζωή της κοινότητας χαρακτηρίζεται από την εγκληματική δράση συμμοριών νέων ατόμων, «αντικοινωνικότητες», επιθέσεις, απουσία επαρκούς αστυνόμευσης, ανασφάλεια. Η περιρρέουσα αυτή ατμόσφαιρα θα απασχολήσει σύντομα και τον πρωταγωνιστή αμειότερα, όταν ο φίλος τους του εξιστορεί την παρενόχληση που δέχεται από τα «παιδιά του οικισμού». Ο Harry Brown τον συμβουλεύει να απευθυνθεί στην αστυνομία, κι ο φίλος του τον ενημερώνει πως το έχει ήδη κάνει.

Μία ημέρα αργότερα ο Harry πληροφορείται από την αστυνομία τη δολοφονία του φίλου του, και σύντομα αποφασίζει να πάρει το νόμο στα χέρια του.

Εγκληματολογικές όψεις

- Άτυπη κοινωνική αντίδραση απέναντι στο έγκλημα. Ο φόβος του εγκλήματος και οι ατομικές και κοινωνικές παράμετροι διαμόρφωσής του.
- «Αντικοινωνικότητες»: εννοιολογικές οριοθετήσεις, ερμηνευτικές προσεγγίσεις και επιδράσεις στην αντεγκληματική πολιτική.
- Ο ρόλος των υποπολιτισμών βίας και της εκμάθησης στην εκδήλωση εγκληματικής συμπεριφοράς.
- Συνέπειες του αισθήματος ανασφάλειας των πολιτών απέναντι στο έγκλημα σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο: από τους αυτοπεριορισμούς στην τιμωρητικότητα.
- Σύγχρονες όψεις της αντεγκληματικής πολιτικής: το δόγμα της «μηδενικής ανοχής».

Θέματα προς συζήτηση

- Ποια στοιχεία παρουσιάζονται ως παράγοντες διαμόρφωσης του αισθήματος ανασφάλειας των πολιτών, στο πλαίσιο της κινηματογραφικής πλοκής; Πώς θα σχολιάζατε τις κινηματογραφικές αυτές αναπαραστάσεις στη βάση των αντίστοιχων εγκληματολογικών θεωρητικών προσεγγίσεων και εμπειρικών δεδομένων;
- Σε ποια/ες εγκληματολογικές εξηγητικές προσεγγίσεις της εγκληματικής συμπεριφοράς παραπέμπουν οι αντίστοιχες κινηματογραφικές αναπαραστάσεις;
- Πώς θα σχολιάζατε από εγκληματολογική σκοπιά την κινηματογραφική παρουσίαση της επίδρασης του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος στην

εγκληματικότητα και στις επίσημες και άτυπες αντιδράσεις απέναντι στο έγκλημα;

- Ο Harry απαντά ειρωνικά στην αστυνομικό που τον ενημερώνει πως θα καταβληθεί κάθε προσπάθεια ώστε να καταδικαστούν οι ένοχοι για τη δολοφονία του φίλου του, «Αν γίνει ποτέ δίκη...». Σε ποιον από τους διαπιστωμένους ερευνητικά παράγοντες επίδρασης στην ανασφάλεια των πολιτών παραπέμπει η προαναφερθείσα άποψη;

- Πώς παρουσιάζεται κινηματογραφικά το ζήτημα της 'πολιτικής εκμετάλλευσης' του εγκληματικού προβλήματος; Πώς θα σχολιάζατε τις εν λόγω αναπαραστάσεις στη βάση των εγκληματολογικών προσεγγίσεων των σύγχρονων μορφών αντεγκληματικής πολιτικής, καθώς και από τη σκοπιά των δικαιωμάτων του ανθρώπου;

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

Crawford, A., (1997). *The Local Governance of Crime: Appeals to Community and Partnerships*. Oxford: Clarendon Press.

Cohen, S., (1985). *Visions of Social Control: Crime, Punishment and Classification*. Cambridge: Polity.

Garland, D., (2001). *The Culture of Control*. Oxford: Oxford University Press.

Hale, C., "Fear of crime: a review of the literature", in *International Review of Victimology*, vol. 4, no. 2, 1996, σσ. 79-150.

Ζαραφωνίτου, Χρ., (2002). Ο φόβος του εγκλήματος. Εγκληματολογικές προσεγγίσεις και προβληματισμοί με βάση την εμπειρική διερεύνηση του φαινομένου στο εσωτερικό της Αθήνας. Μελέτες Ευρωπαϊκής Νομικής Επιστήμης. Αθήνα-Κομοτηνή: Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Ζαραφωνίτου, Χρ., (2004). Εμπειρική Εγκληματολογία. 2η έκδ. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Ζαραφωνίτου, Χρ., (2008). Τιμωρητικότητα. Σύγχρονες τάσεις, διαστάσεις και εγκληματολογικοί προβληματισμοί. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Ζαραφωνίτου, Χρ. & Κουράκης, Ν. (Επιστημ.Επιμ.) & Συνεργάτες, (2009). (Αν)ασφάλεια, Τιμωρητικότητα και Αντεγκληματική Πολιτική. Αθήνα-Κομοτηνή: Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Zarafonitou, Ch., "Criminal Victimization in Greece and the Fear of Crime: A 'Paradox' for Interpretation", *International Review of Victimology*, 16 (3), 2009, σσ. 277-300.

Zarafonitou, Ch., "Fear of crime in contemporary Greece: Research evidence", *Criminology, Special Issue, October 2011*, σσ. 50-63.

Κουράκης, Ν., (2009). Ποινική Καταστολή. Μεταξύ παρελθόντος και μέλλοντος. 5η έκδ. Αθήνα-Κομοτηνή: Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Παπαθεοδώρου, Θ., (2005). Δημόσια Ασφάλεια και Αντεγκληματική Πολιτική. Συγκριτική προσέγγιση. 2η έκδ. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Sampson, R. & Raudenbush, S. W. (1999), "Systematic social observation of public spaces: a new look at disorder in urban neighbourhoods", *American Journal of Sociology*, 105(3), σσ. 603-651.

Τζανετάκη, Α., (2006). Ο νεοσυντηρητισμός και η πολιτική της μηδενικής ανοχής. Μια κριτική θεώρηση των θέσεων του James Q. Wilson. Αθήνα-Κομοτηνή: Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Τσουραμάνης, Χρ. & Συν. (2009). Το έγκλημα: στη θεωρία, στην πραγματικότητα, στον κινηματογράφο. Αθήνα: Κατοσπός.

<http://www.homeoffice.gov.uk/crime/anti-social-behaviour/>

Ιωάννα Γουέτη,
Κοινωνιολόγος, ΜΔΕ Εγκληματολογίας,
Υποψ. Διδάκτωρ Πάντειο Παν/μιο.